

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Ludus filij familias, vivente patre, n. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

atur: secus, si infra: nam retineri tunc licite non poterit, quia, contra, integro usu rationis gaudere non praesumitur.

in Supr. l. 1. c. 3. §. 7. ver. Aetas.

Ludus filijfamilias, vivente patre.

7. Quares secundo: quæ potest ludo exponere licite filiusfamilias, sine obligatione restitutionis faciendæ, sive ab ipso filio, sive collusore? Respondeo, sola castrensia, vel quasi: cæterorum autem, sive sint profectitia, sive adventitia; cum saltem usumfructum pater habeat, non potest, nisi judicetur remittere pater, ut certe judicatur in modica summa, quia sic est parvum damnum patris, & dedecus filij, parvum illud restitui.

Filius in ludo illicito non est subdiciendus patri, atque adeo lucrum ex illo habitum absque controversia sibi acquirere, notat Rebellus; unde inferitur, posse te vincere à filiofamilias ea, quæ à te ipse in illicito ludo vicit, ex ludo licito propter aliud caput potest, communiter loquendo, sibi filius retinere; nam nunquam solent (ut Rebellus advertit) ea lucra à filiis exigere patres, etiam scientes, provenisse ex ludo. Unde sequitur, hæc ludo acquirita esse filij, non teneri ea adducere in divisione hæreditatis cum fratribus, posse eadem justè acquiri à collusore in sequentibus ludis &c.

n. Rebell. loco mox cit. n. 6. o Rebell. 2. p. disp. 12. q. 4. n. 1.

8. Sed quid, quando filius de bonis adventitijs habet etiam usumfructum? id quod non raro evenit, ut

v. g. quando ipsi filio à matre, vel ab alio ea lege aliquid donatur, ut nullum usumfructum habeat pater: vel quando idem pater ipsum usumfructum concedit filio: vel quando aliquid filio donatur, contradicente patre: vel quando ipse usumfructus alicujus rei filio relictus est. Respondeo, filium posse ejusmodi bona, præcindendo ab alio inconvenienti, ludo exponere, & consequenter non debere restitui, si evincantur à collusore? Ratio est, quia illorum plenam habet administrationem, sicut ergo hæc alienare, & donare modo supra dicto potest, sic ludo expendere.

9. Hinc filius, sive domi, sive peregre agens, ex pecunia, quam pater ei dat ad alimenta, vel ad libere expendendum, potest aliquid p. ludo exponere, ut etiam in elemosynis, donationibus, ac honestis recreationibus. Possit autem quotannis quatuor vel quinque aureos ex centum annuis, quos habet pro suis alimentis, docet apud Molinam q. Sotus. Tunc enim censetur pater dare liberam illius pecunie administrationem, nec esse patrem invitum in concedendo licito ludo, juxta qualitatem sui status &c.

p. Azor. p. 2. l. 1. c. 14. q. 2. §. quæres q. Sor. apud Molin. t. de just. d. 242. cum adde Rebell. 2. p. l. 12. q. 4. n. 3.

10. Inquires: si filius negotietur in bonis paternis, id, quod sua industria acquirit, valetne libere ludo exponere?

Respondeo, nequaquam, quia hoc lucrum est bonum profectitium, pertinetis tum quoad usum, tum quoad dominium, ad patrem. Instas, at industria

industria est filij. Respondeo, hanc industriam gratis censetur exhibere in parentis commodum filius: nam quoties negotiatio & industria rationabiliter existimatur gratis exhibita (ut in casu nostro; filius enim ex amore, quem patri debet, judicatur ipsi servire) nemo potest pro illa premium exigere, ut modo cap. 3. §. 1. n. 9. cum de alimentis filio datis à matre, disputavimus: nisi forte protestetur, se gratis nolle servire, vel saltem, ut propter reverentiam patris desierit protestari: tunc enim præscindendo à peculiari jure alicujus provincie, potest, deductis expensis, quas pater facit in ipso alendo, tantundem exigere pro suo extraordinario labore & industria (nam ordinarius debetur à filio patri) quantum daretur extraneo, & tunc illud videatur bonum filij adventitium, de quo jam dixi num. 7. Adverte, debere moraliter constare, patrem non facturum per se illa negotia, nec inventurum alium, qui gratis vel minori pretio faceret: secus, recurreret doctrina, quam de servo tradam in simili, lib. 8. tr. 3. c. 7. §. 9.

r Id additur propter jus Regni Castellæ, de quo legatur Molin. apud Dicastillum mox cit. num. 189. f. Nav. Less. a. l. ij. apud Dicast. li. 2. de just. t. 2. d. 9. dub. 8. n. 187.

Ludus filij familias habentis tutorem, patre demortuo.

11. *r* Hæc, quoad filios, vivente patre, quid de pupillo & minore viginti-

quinque annis, habentibus tutorem vel curatorem? Respondeo, hæc quaestio pendet ex illa, an dictus pupillus & minor obligentur in conscientia ad standum contractibus à se initis, sine autoritate tutoris, vel curatoris, quæ vocatur obligatio naturalis; nam sci-mus, civiliter non obligari, hoc est, per leges irritam pronuntiarì ejusmodi obligationem.

Dico autem primò, satis esse probabile, puberes, ut etiam impuberes ac pupillos pubertati proximòs, imò ut colligo ex Molina, a pubertati non proximòs, dummodo sint perfectò usu rationis præditi, seu, ut dicimus, doli capaces, in contractibus aa onerosis initis, cum quocumque (præterquam cum tutore, nisi in quibusdam casibus satis à Sanch. b allatis) probabile esse, inquam, naturalem obligationem contrahere, quamvis non adfuerit autoritas tutoris, vel curatoris, & dummodo contractus non fuerit circa res immobiles, & quæ servando servari possunt. Ratio est, quia ad naturalem obligationem circa res suas aliàs non impeditas subeundam, satis est liber consensus utentis ratione, qui certe esse in dictis supponitur.

a ex Molin. to. 1. d. 224. §. ex dictis infero, & ex Angelo apud Sanc. l. 2. de Matr. d. 38. n. 24. aa Laym. Less. Rebel. Tannernus, apud Dian. p. 3. tr. 5. res. 44. b Sanc. l. c. à n. 20.

Dico secundò, cum ludus (ut etiam emptio, venditio, & locatio &c) sit contractus onerosus, pupillum & dictum